

	Zaaknummer	00449549
Onderwerp	Jaarverslag leerplicht 2014-2015	

Collegevoorstel

Aanleiding / voorgeschiedenis

Het leerplichtjaarverslag beschrijft inhoudelijk en cijfermatig de door de gemeente uitgevoerde taken in het kader van leerplicht en voortijdig schoolverlaten over het schooljaar 2014-2015.

Feitelijke informatie

In het afgelopen schooljaar 2014-2015 werden 291 leerplichtdossiers aangemaakt. Een leerplichtdossier wordt na een melding van verzuim aangemaakt door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) voor alle scholen voor voortgezet onderwijs en beroeps- en volwasseneneducatie of na een melding van de basisscholen.

Het jaarverslag geeft aan wat de aanleiding was voor de meldingen en wat ermee is gedaan. Het aantal meldingen is vergelijkbaar met vorig schooljaar. De intensiteit van de interventies neemt elk schooljaar toe vanwege meer complexe problematiek. De begeleiding vraagt daardoor meer tijd van de leerplichtconsulenten.

Het afgelopen schooljaar is prioriteit gegeven aan preventieve maatregelen voor 18-19 jarigen die nog wel op school zitten maar dreigen uit te vallen. Deze aanpak levert goede resultaten op en vele jongeren hebben met succes hun opleiding vervolgd en afgerond. Ook de nauwere banden met het MBO werpt zijn vruchten af omdat veel eerder preventief kan worden opgetreden en jongeren sneller terug geleid kunnen worden naar een opleiding voordat ze uit beeld raken.

Hier doet zich echter wel een spanningsveld voor. Enerzijds wordt er op ingezet om deze jongeren een startkwalificatie te laten behalen. Anderzijds zijn er door de economische situatie op de arbeidsmarkt voor jongeren op MBO-niveau 2/3 nauwelijks werkplekken beschikbaar geweest waardoor men een opleiding niet kon starten of afmaken. Hierdoor was men vaak gedwongen om een opleiding op hoger niveau te beginnen. Dat bleek dan vaak te hoog gegrepen, waardoor jongeren alsnog van school gingen. Ook voor jongeren die tussentijds van opleiding willen veranderen is er geen adequate voorziening in de regio. Ze moeten daardoor wachten tot het nieuwe schooljaar en dit vergroot het risico dat ze school verlaten zonder startkwalificatie.

Afweging

Het voorstel is om het leerplichtjaarverslag vast te stellen en de raad met bijgevoegd memo te informeren.

Inzet van middelen

Dit voorstel heeft geen financiële of personele gevolgen.

Risico's

Dit voorstel heeft geen risico's.

Procedure / vervolgstappen

Als u volgens dit voorstel besluit, ontvangt de raad de bijgevoegde memo.

Voorgenomen besluit

Het voorstel is om bijgaand besluit vast te stellen.

	Zaaknummer	00449549
Onderwerp	Jaarverslag leerplicht 2014-2015	

BESLUIT

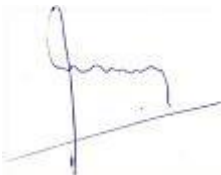
Het college van Heusden heeft in de vergadering van 24 november 2015,

gelet op artikel 25, lid 1, van de Leerplichtwet 1969,

besloten:

het 'Jaarverslag leerplicht 2014-2015' vast te stellen en de raad met bijgevoegd memo te informeren.

namens het college van Heusden,
de secretaris,

mr. J.T.A.J. van der Ven

MEMO RAAD

Aan: de raad
Van: college van Heusden
Datum: 24 november 2015
Onderwerp: Jaarverslag leerplicht 2014-2015
Doel: ter kennisname/ter informatie
Aanleiding: informatie (algemeen)
Aard informatie: openbaar

Aanleiding

Volgens artikel 25, lid 1 van de Leerplichtwet brengen wij jaarlijks verslag uit aan de raad over het in de gemeente gevoerde beleid inzake de handhaving van de leerplicht en de kwalificatieplicht en de resultaten daarvan.

Informatie

In het schooljaar 2014 – 2015 waren er 291 meldingen. In 2 gevallen was sprake van absoluut verzuim en in 234 gevallen van relatief verzuim. Er werden 10 Halt-aanmeldingen gedaan en er zijn 14 processen verbaal opgelegd. Vanwege voortijdig schoolverlaten zonder startkwalificatie zijn 66 meldingen ontvangen.

Bijgaand treft u het Jaarverslag leerplicht 2014-2015 ter informatie aan.

Jaarverslag leerplicht 2014-2015

Inhoudsopgave

Jaarverslag leerplicht 2014-2015	1
Inleiding.....	3
Leerplicht.....	3
Kwalificatieplicht.....	3
Voortijdig schoolverlaten.....	3
Gebruikte afkortingen	4
1. Uitvoering Leerplichtwet	5
1.1. Toezicht op de naleving van de Leerplichtwet.....	5
1.2. Kerntaken	5
1.3. Rechten en plichten van de betrokken partijen	6
2. Taken en verantwoordelijkheden.....	7
2.1. Administratieve en registratieve werkzaamheden.....	7
2.2. In- en uitschrijvingen.....	7
2.3. Digitaal verzuimloket.....	7
2.4. Overleg scholen.....	7
2.5. Dag van de Leerplicht.....	7
2.6. Zorgadviesteams (ZAT)/ondersteuningsteam (OT).....	7
2.7. Sociaal netwerk	8
2.8. BIJEEN	8
2.9. Signaleringsysteem Zorg voor Jeugd	8
2.10. De Halt-afdoening.....	8
2.11. Casusoverleg Openbaar Ministerie (JCO)	8
2.12. Samenwerking met Sociale Verzekeringsbank (SVB)	9
2.13. Studenten Succescentrum (SSC).....	9
2.14. Voorlichting VMBO	9
3. Kwantitatieve gegevens	10
3.1. Aantal leerplichtigen	10
3.2. Verzuimgegevens	10
Absoluut verzuim	10
Relatief verzuim	10
Halt -aanmeldingen.....	11
Proces-verbaal.....	11
3.3. Vervangende leerplicht en vrijstellingen	11
4. Beleid voortijdig schoolverlaten	13
4.1 Voortijdig schoolverlaten en startkwalificatie	13
4.2 Regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC).....	13
4.3 Trajectbegeleiding gemeente Heusden	13
4.4 Trajecten VSV-ers in de regio 's-Hertogenbosch en Tilburg	14
4.5 Outreachend RMC.....	14

Inleiding

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor toezicht en naleving van de leer- en kwalificatieplicht en stelt hiervoor leerplichtconsulenten aan.

Grofweg zijn de wettelijke taken onder te verdelen in 3 onderdelen:

Leerplicht

Alle kinderen en jongeren van 5 tot 16 jaar worden door de Leerplichtwet in staat gesteld zich optimaal te ontwikkelen en te ontplooiën door het volgen van onderwijs. 'Alle' kinderen en jongeren omdat hen deze kans wordt geboden ongeacht afkomst, religie of financiële positie.

Kwalificatieplicht

Wanneer de leerplicht eindigt en de jongere nog geen startkwalificatie heeft behaald, blijft een jongere verplicht om ingeschreven te staan bij een school of instelling en deze geregeld te bezoeken. Dit noemen we de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht eindigt zodra de jongere de leeftijd van 18 jaar bereikt of een startkwalificatie behaalt.

Voortijdig schoolverlaten

Jongeren kunnen met een startkwalificatie een waardevolle bijdrage leveren op de arbeidsmarkt. De gemeente moet dan ook in nauwe samenwerking met het onderwijs voorkomen dat jongeren voor hun 23ste het onderwijs zonder startkwalificatie verlaten. Deze taak moet regionaal worden uitgevoerd en wordt de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) genoemd. De RMC ligt vast in verschillende wetten. De gemeente Heusden maakt onderdeel uit van de RMC regio 's-Hertogenbosch.

Gebruikte afkortingen

BBL	Beroeps Begeleidende Leerweg
BOA	Buitengewoon Opsporing Ambtenaar
BOL	Beroeps Opleidende Leerweg
CFI	Centrale Financiële Instellingen
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
GGZ	Geestelijke Gezondheids Zorg.
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst.
HALT	Het Alternatief
HAVO	Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
MKB	Midden- en Klein Bedrijf (leerbanen)
OIS	Onderwijs Informatie Systeem
OM	Openbaar Ministerie
PV	Proces-verbaal
REC	Regionaal Expertise Centrum
RMC	Regionaal Meld en Coördinatiepunt voor voortijdige schoolverlaters
ROC	Regionaal Opleiding Centrum
VAVO	Voortgezet Algemeen VolwassenenOnderwijs
VO	Voortgezet Onderwijs
VSV	Voortijdig School Verlaten
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs
V(S)O	Voortgezet (Speciaal) Onderwijs
VWO	Voortgezet Wetenschappelijk Onderwijs
ZAT	Zorg Advies Team

1. Uitvoering Leerplichtwet

De gemeente is verantwoordelijk voor de handhaving van de Leerplichtwet. De leerplicht hangt nauw samen met het leerrecht, ofwel het recht op onderwijs. De rechten en plichten van ouders, leerlingen en schooldirecteuren staan in de Leerplichtwet. Deze wet is een rechtsmiddel waarmee wordt geborgd dat alle jongeren in Nederland aan het onderwijs kunnen en zullen deelnemen.

1.1. Toezicht op de naleving van de Leerplichtwet

Kinderen zijn in Nederland verplicht om naar school te gaan als ze 5 jaar zijn. Vanaf dat moment zijn ze leerplichtig. De ouders zijn verantwoordelijk voor een tijdige inschrijving op een school. Kinderen mogen naar school vanaf hun vierde jaar.

Het toezicht op naleving van de Leerplichtwet ligt bij het college van burgemeester en wethouders. Binnen de gemeente Heusden heeft het college 2 leerplichtconsulenten hiervoor aangewezen. Eén van de leerplichtconsulenten is ook trajectbegeleider en heeft Bijzondere Opsporingsbevoegdheid (BOA) voor het opmaken van processen-verbaal.

De leerplichtconsulenten hebben naast hun handhavingstaak, ook een maatschappelijke zorgtaak te vervullen bij de naleving van de Leerplicht- en de RMC- wet.

Het grootste gedeelte van de tijd zijn leerplichtconsulenten actief bezig een oplossing te vinden voor problemen die de schoolloopbaan van een leerling in gevaar kunnen brengen. Spijbelgedrag kan een signaal zijn dat er iets aan de hand is met een jongere.

Voor het aandachtsgebied leerplicht werkt binnen de gemeente Heusden, naast de leerplichtconsulenten, een administratief medewerker. Zij maken deel uit van de clusters Zorgbemiddeling en Zorgadministratie. De leerplichtadministratie is een belangrijk en noodzakelijk middel om elke leerling in de gemeente in beeld te brengen en te houden. Door onder andere deze gegevens kan beleid verder ontwikkeld worden. Hierbij is te denken aan jeugdbeleid, onderwijsbeleid en arbeidsmarktbeleid.

1.2. Kerntaken

Het toezicht houden op de naleving van de Leerplichtwet brengt de volgende taken/functies met zich mee.

Controlerende functie

De leerplichtconsulent is volgens artikel 5.2 van de Awb (Algemene wet bestuursrecht) toezichthouder. Er wordt ingezet op toezicht op schoolbezoek door leerplichtige leerlingen. In de Leerplichtwet staan verplichtingen waaraan ouders, leerlingen en schooldirecties zich moeten houden. De leerplichtconsulent onderzoekt waaruit het verzuim voortkomt en of de school voldoende aandacht besteedt aan de aanpak van dit verzuim (relatief verzuim).

De controle of alle leerlingen staan ingeschreven bij een school wordt gedaan aan de hand van leerlingadministratiesystemen. Alle in- en uitschrijvingen verlopen via DUO (absoluut verzuim). De leerplichtconsulent is bevoegd personen te horen en heeft toegang tot de scholen.

Registrerende functie

De gemeente is wettelijk verplicht om een leerplichtadministratie bij te houden. Dat houdt in dat via de in- en uitschrijvingen bij DUO van de jongeren wordt gecontroleerd of alle leerplichtigen op een school of onderwijsinstituut staan ingeschreven (controle op absoluut verzuim). De leerplichtconsulent adviseert scholen en schoolbesturen over verbetering van hun verzuimregistratie en meldingsgedrag.

Preventieve functie

Het voorkomen dan wel stopzetten van schoolverzuim is de meest effectieve manier om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Verzuim is doorgaans het signaal van een onderliggende problematiek en de eerste fase in het proces tot afhaken van school.

Door spreekuren op scholen te draaien kan vroegtijdig worden gewezen op verzuim, kunnen signalen worden onderkend en worden verwezen naar hulpverlening.

Daarnaast wordt door de regio ingezet op voorlichting aan eerstejaarsleerlingen op het MBO.

Maatschappelijke zorgfunctie

De leerplichtconsulent bewaakt het recht op onderwijs, dat iedere jongere heeft. De leerplichtconsulent geeft voorlichting aan scholen, ouders en ketenpartners.

Er kan ook sprake zijn van conflicthantering, bemiddeling en advisering.

Door een goede samenwerking met scholen komt een spijbelende leerling in een vroeg stadium in beeld. De leerplichtconsulent neemt daarom ook deel aan verschillende overlegvormen en werkt samen met verschillende ketenpartners zoals Juvans maatschappelijk werk, GGD en Bureau Halt. Om vroegtijdig problemen van kinderen en jeugd in de leeftijd van 0 tot 23 jaar te signaleren en de samenwerking van instanties in de hulpverlening te versterken is het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) opgericht. In het Heusdense CJG werken alle instellingen op het gebied van jeugd (gezondheids)zorg samen om vragen of problemen snel en in samenhang aan te kunnen pakken. Op 1 januari 2015 is het CJG opgegaan in Bijeen.

Justitiële functie

Bij de handhaving van de Leerplichtwet heeft de leerplichtconsulent verschillende taken. De consulent controleert (absoluut) verzuim van leerlingen, de verzuimregistratie van scholen en controleert of een directeur van een school op correcte wijze verlof verleent. Daarnaast beslist de consulent over zaken op grond van de diverse wetsartikelen, zoals bijvoorbeeld aanvragen voor vrijstellingen of verlofaanvragen van meer dan 10 dagen (aanvragen minder dan 10 dagen is een bevoegdheid van de schooldirecteur). Bij een overtreding van de Leerplichtwet kan een proces-verbaal worden opgemaakt. Een jongere is vanaf 12 jaar medeverantwoordelijk voor zijn schoolbezoek.

1.3. Rechten en plichten van de betrokken partijen

Bij het naleven van de Leerplichtwet zijn 4 partijen betrokken: de leerling, de ouders, de school en de lokale overheid.

De leerling

Jongeren hebben recht op onderwijs. De andere kant van dat leerrecht is de leerplicht. Alle leerlingen blijven volledig leerplichtig vanaf hun vijfde levensjaar tot het einde van het schooljaar waarin ze 16 jaar worden. De kwalificatieplicht geldt voor jongeren die nog geen 18 jaar zijn en geen startkwalificatie hebben, maar die wel de volledige leerplicht achter de rug hebben. Zij zijn tot hun achttiende verjaardag kwalificatieplichtig (of tot het moment dat zij een MBO2-, HAVO- of VWO-diploma behalen). Dit betekent concreet dat deze jongeren een volledig onderwijsprogramma moeten volgen, dat is gericht op het behalen van een startkwalificatie. Gehuwde kwalificatieplichtigen hebben zelfstandig de inschrijvingsplicht en zijn zelf verantwoordelijk voor geregeld schoolbezoek. Jongeren van 12 jaar en ouder kunnen zelfstandig verantwoordelijk gesteld worden voor ongeoorloofd schoolverzuim. Vervangende leerplicht is mogelijk vanaf veertienjarige leeftijd.

De ouders

Ouders zijn verplicht hun leerplichtige kinderen in te schrijven op een school/instelling. Zij dragen zorg voor geregeld schoolbezoek door de kinderen en zien toe op het maken van huiswerk. Ouders zijn verantwoordelijk voor het naleven van de schoolregels door hun kind op school en nemen daarbij de spelregels op basis van de Leerplichtwet in acht.

De scholen

Scholen nemen in hun schoolwerkplan beleid en maatregelen op om verzuim te voorkomen en zij geven aan welke preventieve maatregelen zij treffen bij (kort) verzuim. Uit dit schoolverzuimbeleid vloeit voort hoe zij de samenwerking zien met ouders, leerplichtconsulent en waar nodig andere professionele hulpverleners. Scholen hebben een meldingsplicht aan de gemeente over zorgwekkend schoolverzuim van leerplichtigen. Op basis van de Leerplichtwet hebben scholen ook verplichtingen op het gebied van het verlenen van verlof/vakantie, toelating, in- en uitschrijving, schorsing en verwijdering van leerplichtigen.

2. Taken en verantwoordelijkheden

De gemeente is verantwoordelijk voor de controle op absoluut verzuim: dit is dan ook een van de primaire taken van de leerplichtconsulent.

Het streven is om jaarlijks zo spoedig mogelijk na de zomervakantie een overzicht te hebben van alle leerplichtige jeugdigen die niet op een school staan ingeschreven. Na verwerking van de mutaties worden de betrokken ouders/verzorgers aangeschreven. Achteraf blijkt meestal dat de school dit te laat of niet goed heeft doorgegeven. Voor de teldatum van 1 oktober geven de leerplichtconsulenten voorlichting op scholen, bemiddelen tussen jongeren en scholen om alsnog geplaatst te worden en zien er op toe dat jongeren die een verkeerde studiekeuze maakten alsnog worden (her)plaatst.

2.1. Administratieve en registratieve werkzaamheden

Om goed uitvoering te geven aan de Leerplichtwet is het bij- en onderhouden van de leerplichtadministratie zeer belangrijk. Doel van de leerplichtadministratie is om alle jongeren in beeld te houden, zodat er op toegezien kan worden dat alle jongeren aan het onderwijs deelnemen, behoudens de in de wet zelf voorziene uitzonderingen.

2.2. In- en uitschrijvingen

Dit verslagjaar is er opnieuw gebruik gemaakt van het gebruikerspakket van DUO. Het gebruikerspakket zorgt ervoor dat alle in- en uitschrijvingen van leerlingen uit het onderwijs via DUO digitaal aan de gemeente worden aangeleverd. De administratieve medewerker zorgt ervoor dat de aangeleverde berichten worden verwerkt.

2.3. Digitaal verzuimloket

Het melden van verzuim door scholen is sterk vereenvoudigd door de invoering van het digitaal verzuimloket. DUO stuurt iedere verzuimmelding direct door naar de woongemeente van de leerling. De administratieve medewerker ontvangt een mailbericht dat er een melding door een onderwijsinstelling is gedaan in het verzuimloket. Vervolgens zorgt de administratieve medewerker dat deze melding bij een van de leerplichtconsulenten terechtkomt.

2.4. Overleg scholen

Het is nuttig de aanvragen/besluiten voor verlof met de scholen te bespreken zodat gezamenlijk kan worden opgetreden tegen verzuim en zo te komen tot eenduidige interpretatie van de zogeheten 'gewichtige omstandigheden' waaronder ouders verlof aan kunnen vragen. Geconcludeerd wordt dat deze activiteiten zinvol zijn. Scholen zoeken steeds vaker actief contact met de leerplichtconsulent als er twijfel is over een aanvraag.

2.5. Dag van de Leerplicht

De landelijke Dag van de Leerplicht is een moment om extra aandacht en voorlichting te geven over de Leerplichtwet. Deze dag wordt op initiatief van het Ministerie van OCW telkens op de derde donderdag van maart gehouden.

2.6. Zorgadviesteams (ZAT)/ondersteuningsteam (OT)

Een ZAT/OT is een overlegsituatie die onder verantwoordelijkheid van de school plaatsvindt. In dit overleg zijn o.a. maatschappelijk werk, GGZ, politie, het welzijnswerk, de gemeente en de school zelf vertegenwoordigd. In het ZAT/OT worden leerlingen besproken met meervoudige problematiek. De leerplichtconsulenten hebben een actieve rol in het ZAT/OT. De rol van de leerplichtconsulent binnen dit overleg is in eerste instantie adviserend. De scholen worden gewezen op de mogelijkheden die bewandeld kunnen/moeten worden om verzuim te voorkomen of terug te dringen. De leerplichtconsulent is een soort spin in het web. Soms weet hij/zij ook meer over de gezinssituatie waardoor sneller op de juiste manier kan worden gereageerd op verzuim. Ook kan de bemoeienis van de leerplichtconsulent net iets meer gewicht in de schaal leggen om verzuim terug te dringen of mee

te werken aan een vorm van hulpverlening door de strafmaatregelen die de consulenten voorhanden hebben.

Daarnaast biedt het overleg de mogelijkheid tot netwerken en het intensiveren van het contact tussen scholen en hulpverleners.

Al enkele jaren hebben de leerplichtconsulenten zitting in diverse ZAT's/OT's (De Overlaat, het d'Oultremontcollege, het Willem van Oranje College (locatie Wijk en Aalburg), de Walewyc en Praktijkschool MET). In het basisonderwijs neemt de leerplichtconsulent enkel op afroep zitting.

2.7. Sociaal netwerk

Sinds 2013 is er een koppeling met het sociaal netwerk in de 3 grote kernen. In het sociaal netwerk worden alle inwoners besproken die problemen hebben over financiën, huisvesting, opvoeding, zorg etc. Vaak is er sprake van kinderen die te maken hebben met ouders in een problematische situatie. Door de relatie tussen beide netwerkoeverleggen kan ervoor worden gezorgd dat kinderen niet onnodig in de knel komen en kan preventief worden gehandeld.

2.8. BIJEEN

Bijeen Heusden is het netwerk van partijen dat in de gemeente Heusden zorgt voor de uitvoering van alle taken op het terrein van zorg, jeugd en werk. Het sociaal team van Bijeen is sinds januari 2015 actief. De leden van het team zijn afkomstig van verschillende organisaties en hebben ieder hun specialisme. Zo zijn er een opbouwwerker, een zorgconsulent, een maatschappelijk werker, een jeugdhulpverlener, een Wmo-consulent, een cliëntondersteuner en iemand die deskundig is op het gebied van werk en inkomen. Samen zorgen zij ervoor dat iedereen de zorg en ondersteuning krijgt die nodig is. Leerplicht is onderdeel van BIJEEN.

2.9. Signaleringsstelsel Zorg voor Jeugd

Het signaleringsstelsel Zorg voor Jeugd is een landelijk netwerk en is bedoeld om problemen bij kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 23 jaar in een vroegtijdig stadium te signaleren en vervolgens de coördinatie van zorg te organiseren. Voor onze gemeente lag de coördinatie tot 1 januari 2015 bij het CJG en vanaf 1 januari bij Bijeen. Zorg voor jeugd maakt onderdeel uit van het integraal jeugdbeleid.

2.10. De Halt-afdoening

Bureau Halt (Het ALTERNatief) heeft, in samenwerking met ketenpartners, de Halt-afdoening vernieuwd. Belangrijkste elementen zijn een grotere ouderbetrokkenheid, verplicht excuus aanbieden en nog intensiever contact met de jongere. Ouderbetrokkenheid werkt positief op het leerproces van de jongeren. Ouders worden dan ook vanaf het eerste moment, na doorverwijzing door politie, bij het proces betrokken. De ouders worden door Halt ondersteund in hun vaardigheden om strafbaar gedrag van hun kind in de toekomst te helpen voorkomen. Aan ouders wordt gevraagd om intensief mee te werken bij het excuus aanbieden en de schadebemiddeling.

Excuus is een verplicht onderdeel. Halt oefent dan ook met de jongere en betreft daar de ouders van de jongere bij. Excuus aanbieden blijkt voor jongeren geen eenvoudige opgave.

In het geval er een werkstraf moet komen, wordt in nauw overleg met de leerplichtconsulent gekeken welke straf het beste past.

2.11. Casusoverleg Openbaar Ministerie (JCO)

Leerplichtzaken worden ingebracht in het bestaande justitieel casusoverleg (JCO) van het Openbaar Ministerie. Iedere 2 weken is er een JCO. Als er een leerplichtzaak vanuit de gemeente Heusden op de agenda staat, gaat de leerplichtconsulent naar het overleg. De casus wordt door de leerplichtconsulent voorzien van eventuele toevoegingen en weer ter bespreking aangeboden. Alle meldingen worden daar besproken. Er komt een strafafdoening, een raadsonderzoek of er wordt gelijk doorgezet naar een dagvaarding of een onderhoud ter Parkette (OTP).

In het schooljaar 2014-2015 werden 13 meldingen gedaan. Een aantal van deze meldingen is voor nader onderzoek door de Raad van de Kinderbescherming opgepakt.

2.12. Samenwerking met Sociale Verzekeringsbank (SVB)

Vanwege de invoering van de kwalificatieplicht voor zestien- en zeventienjarigen in de Leerplichtwet geldt vanaf 1 januari 2010 de nieuwe Algemene Kinderbijslagwet (AKW). Dit betekent dat het recht op kinderbijslag voor jongeren van 16 of 17 jaar afhankelijk wordt van het volgen van onderwijs dat is gericht op het behalen van een startkwalificatie.

Ouders van zestien- en zeventienjarigen die geen startkwalificatie hebben en evenmin onderwijs volgen, kunnen de kinderbijslag verliezen.

Wanneer sprake is van ongeoorloofd relatief verzuim of absoluut verzuim (het niet ingeschreven staan) kan de leerplichtambtenaar de Sociale Verzekeringsbank (SVB) hierover informeren. De SVB stopt dan de betaling van de kinderbijslag met ingang van het eerstvolgende kwartaal. De betaling van de kinderbijslag wordt weer gestart zodra het verzuim volgens de leerplichtambtenaar is opgeheven. Wanneer ouders en jongeren snel en adequaat reageren, kan een en ander zonder financiële gevolgen blijven.

2.13. Studenten Suc6centrum (SSC)

Het Suc6centrum is het punt waar verzuim van zowel 18+ als 18-ers gemeld wordt binnen het Koning Willem 1 College in 's-Hertogenbosch. In het Suc6centrum nemen studieadviseurs, medewerkers succesklas, leerplichtambtenaren (incl. RMC) en proces- en administratieve begeleiders deel.

Doel van dit Suc6centrum is om voortijdig schoolverlaten te bestrijden. Uit onze gemeente gaan bijna 700 leerlingen naar een opleiding op niveau 1 tot en met 4.

Zodra er sprake is van verzuim worden de jongeren op gesprek gevraagd. Soms blijken jongeren de verkeerde studiekeuze te hebben gemaakt en kan er vroegtijdig worden gewerkt aan een oplossing.

2.14. Voorlichting VMBO

De overstap van het VMBO naar het MBO is vooral lastig voor de VMBO-leerlingen uit de basisberoepsgerichte leerweg. Sommigen schrijven zich niet eens in voor een vervolgopleiding terwijl anderen na de eerste paar maanden van hun MBO-opleiding uitvallen. In deze overgang dreigen dus veel jongeren het onderwijs te verlaten zonder startkwalificatie.

Een belangrijk middel in de strijd tegen schooluitval is daarom het goed volgen van de leerlingen die uitstromen uit het VMBO en de overstap maken naar vervolgonderwijs. Tijdens deze overstap verdwijnen sommige leerlingen uit beeld. De school voert een aantal acties uit om alle leerlingen in deze belangrijke overgangsfase in beeld te hebben en te houden. Via het programma 'Intergrip' dat in de regio Noord-Oost Brabant wordt gebruikt, kan worden gevolgd welke leerling waar is ingeschreven, aangenomen, afgewezen en waar interventies vanuit leerplicht/RMC nodig zijn.

Daarnaast geven de leerplichtconsulenten, met name aan het begin van het schooljaar voorlichting. De voorlichting richt zich het meest op de niveaus 1,2 en 3-opleidingen van het Koning Willem I College. In de periode september en oktober werd 10 keer voorlichting gegeven aan een of meerdere groepen.

3. Kwantitatieve gegevens

3.1. Aantal leerplichtigen

Binnen de gemeentegrenzen kunnen kinderen in de basisschoolleeftijd terecht op 14 scholen voor basisonderwijs en 2 scholen voor speciaal basisonderwijs.

Voor voortgezet onderwijs is er 1 school in de gemeente Heusden, het d'Oultremontcollege.

Omdat de woongemeente van de leerling bepalend is voor het werk van de leerplichtconsulent, strekt het werkgebied van de leerplichtconsulenten zich uit over meer dan 100 scholen, waarvan 17 scholen binnen de gemeente Heusden.

Aantal jeugdigen binnen de gemeente Heusden:

Categorie	Schooljaar 2013-2014 (Peildatum: 01.01.2014)			Schooljaar 2014-2015 (Peildatum: 01.01.2015)		
	<i>Jongen</i>	<i>Meisje</i>	<i>Totaal</i>	<i>Jongen</i>	<i>Meisje</i>	<i>Totaal</i>
0 t/m 4 jaar = niet leerplichtig	1229	1154	2383	1184	1134	2318
5 t/m 16 jaar = volledig leerplichtig	3147	3096	6243	3131	3031	6162
17 jaar = kwalificatie plichtig	332	254	586	283	283	566
18 t/m 22 jaar = niet leerplichtig	1302	1056	2358	1319	1034	2353
Totaal	6010	5560	11570	5917	5482	11399

Van alle meldingen die binnenkomen, wordt er door de administratieve medewerker een dossier per leerling aangemaakt. In het leerlingendossier worden alle interventies van de leerplichtconsulent geregistreerd. In totaal zijn er dit schooljaar 291 dossiers (betreffende 257 jongeren) aangemaakt. De intensiteit van de interventies neemt elk schooljaar toe vanwege een meer complexe problematiek. De begeleiding vraagt daardoor meer tijd van de leerplichtconsulenten.

3.2. Verzuimgegevens

Absoluut verzuim

Van absoluut verzuim is sprake als een jongere niet staat ingeschreven op een school. Alle leer- en kwalificatieplichtigen moeten op 1 oktober staan bij een school/onderwijsinstelling. Over 4 leerlingen is een onderzoek uitgevoerd. Er is 2 keer een vrijstelling verleend. Tegen 2 leerlingen is een proces-verbaal opgemaakt.

Hoe komt een melding van absoluut verzuim tot stand?

In de gemeentelijke basisadministratie (GBA) staan alle leer- en kwalificatieplichtigen. Bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) zijn alle inschrijvingen op door het Rijk bekostigd onderwijs bekend. Het leerlingvolgsysteem, OIS, is gekoppeld met de GBA en de DUO en vergelijkt beide bestanden. Wanneer een leer- of kwalificatieplichtige niet staat ingeschreven, volgt er een melding van absoluut verzuim in OIS.

Relatief verzuim

Relatief verzuim is onder te verdelen in signaalverzuim en luxe verzuim.

Er is sprake van signaalverzuim als een jongere wel staat ingeschreven bij een school, maar daar niet naar toe gaat. In de meeste gevallen is dit beginnend spijbelgedrag en/of veelvuldig te laat komen dat door gesprekken/waarschuwing kan worden opgelost. Er kan ook worden doorverwezen naar de Jeugdhulpverlening of het Jeugd Preventie Project. Daarnaast is er een vorm van signaalverzuim dat begint met gedragsproblemen en/of veelvuldig ziekteverzuim. Ook dan wordt er afstemming gezocht met de al aanwezige hulpverlening.

Soms is het echter noodzakelijk dat er een strafmaatregel volgt en wordt de jongere doorverwezen naar Bureau Halt, het justitieel casuoverleg (JCO) van het Openbaar Ministerie of wordt een proces-verbaal opgemaakt.

Luxe verzuim is een vorm van relatief verzuim waarbij zonder toestemming van het hoofd van de school (bij 10 schooldagen of minder) dan wel zonder toestemming van de leerplichtambtenaar (bij 11 dagen of meer) buiten de vastgestelde schoolvakanties om van school wordt verzuimd, waarbij het eigen belang (vaak voor een vakantie) van ouder(s)/verzorger(s) of jongere prevaleert boven dat van het schoolbezoek. Aangezien bij luxe verzuim een school ook ziekteverzuim meldt op de dag voorafgaand aan een vakantie komt het voor dat meldingen bij nader inzien niet verwijtbaar zijn. Met andere woorden, de leerling was wel afwezig op de dag voor of na een vakantie maar had hiervoor een geldige reden of verklaring. Er werden dit schooljaar 3 processen-verbaal voor luxe verzuim opgemaakt.

Halt -aanmeldingen

Wegens het herhaaldelijk te laat komen of licht spijbelgedrag zijn 10 jongeren aangemeld bij Bureau Halt Oost-Brabant voor een zogenaamde Halt-afdoening. Nadat deze jongeren in een eerder stadium hiervoor waren gewaarschuwd en hun gedrag niet verbeterde, zijn zij door de leerplichtconsulenten aangemeld. De Halt-afdoening bestaat standaard uit 3 gesprekken met een Halt-medewerker, een leeropdracht en excuses aanbieden (totaal 6 uur). Als er meer dan 6 uur straf wordt opgelegd, krijgt de jongere ook een werkopdracht. Dit heeft te maken met de ernst van het spijbelgedrag en de hoeveelheid spijbeluren.

Als de jongere zich aan alle afspraken houdt en de Halt-afdoening goed afrondt, kan hij of zij met een schone lei verder. Als de jongere of ouders geen toestemming geven voor verwijzing naar Halt of de afdoening is niet voldoende, dan wordt alsnog een volledig proces-verbaal opgemaakt.

Dit schooljaar hebben alle betrokken jongeren hun Halt-afdoening goed afgerond.

Proces-verbaal

Aan het opmaken van een proces-verbaal ligt altijd een keuze ten grondslag. Is het een geschikt middel in de gegeven situatie of is het beter om gedwongen hulpverlening in te zetten door een zorgmelding. Bij veel problemen in de thuissituatie is een proces-verbaal niet altijd de juiste oplossing. Het proces-verbaal wordt naar de Officier van Justitie gestuurd. Een proces-verbaal kan tegen een jongere en tegen zijn ouders worden opgemaakt. Een kopie van het proces-verbaal wordt ook naar de raad voor de Kinderbescherming (RvdK) gestuurd. Zij doen een onderzoek en geven een strafadvies.

Er werd dit schooljaar 14 maal een proces-verbaal opgemaakt.

Overzicht aantallen verzuimmeldingen:

Absoluut verzuim	Totaal	4
	Langer dan 3 maanden	2
Relatief verzuim	Totaal	234
	Waarvan herhaald	37
	Waarvan luxe verzuim	4
Waarschuwingen	Voor een Halt-strafmaatregel	42
	Waarvan doorverwezen	10
	Voor een proces-verbaal	7
Processen-verbaal	Luxe verzuim	3
	Relatief verzuim (spijbelen)	9
	Absoluut verzuim	2

3.3. Vervangende leerplicht en vrijstellingen

De gronden voor vrijstelling staan in de artikelen 5 en 15 van de Leerplichtwet. We onderscheiden de volgende vrijstellingen:

- artikel 5 sub a: vrijstelling op grond van lichamelijke en psychische problemen;
- artikel 5 sub b: vrijstelling vanwege overwegende bedenkingen tegen de richting van het onderwijs op alle scholen of instellingen binnen redelijke afstand;

- artikel 5 sub c: vrijstelling voor jongeren die als leerling staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling buiten Nederland en hier ook daadwerkelijk onderwijs volgen;
- artikel 5a: vrijstelling voor ouders van de verplichting om te zorgen dat een jongere als leerling van een school staat ingeschreven zolang zij een (bij algemene maatregel van bestuur omschreven) trekkend bestaan leiden waarbij de jongere hen vergezelt;
- artikel 15: vrijstelling voor jongeren die door bijzondere omstandigheden geen reguliere scholen bezoeken maar op een andere wijze dagelijks onderwijs genieten;
- overige vrijstellingen: Op verzoek kan het college toestaan dat de inschrijving van de jongere bij een school voor het laatste schooljaar wordt vervangen door de inschrijving als leerling van een instelling als bedoeld in paragraaf 2a van de Leerplichtwet. Het verzoek dient vergezeld te gaan van een plan van aanpak dat voorziet in een begeleidingsprogramma voor de jongere en dat is opgesteld door de instelling waar de jongere ingeschreven wenst te worden.

Verleende vervangende leerplicht en vrijstellingen:

Art. 5 sub a: lich./psychische problemen	14
Art. 5 sub b: bezwaar richting onderwijs	1
Art. 5 sub c: buitenlandse school	2
Art. 5a trekkend bestaan	-
Art. 15: vrijstelling bijzondere omstandigheden	4
Overige vrijstellingen	9

In het algemeen kan worden vastgesteld dat de preventie in de aanpak van het verzuim zijn vruchten afwerpt. Door vroegtijdig met jongeren te kijken naar (de reden van) verzuim, te praten over de toekomst en interventies te plegen indien nodig kunnen we een aantal conclusies trekken:

Er worden minder strafmaatregelen toegekend dan vorige jaren. Voor wat betreft de Halt straffen hebben we het over een afname met 55%.

Het aantal processen verbaal voor relatief verzuim is met bijna de helft afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Jongeren moeten ervaren dat ze gezien en gehoord worden. Er is veel geïnvesteerd in het leggen van verbindingen met de scholen, samen optrekken in de strijd tegen uitval.

De intensiteit van de gesprekken is toegenomen.

De reden van absoluut verzuim is vaak gelegen in het feit dat jongeren de verkeerde schoolkeuze maken en nergens meer kunnen instromen omdat de opleidingen vol zitten. Voor deze jongeren wordt aansluiting gezocht met projecten in de regio.

Er is een stijging te zien in het verlenen van vrijstellingen. Enerzijds zien we steeds vaker jongeren met psychische problematiek waardoor onderwijs tijdelijk niet of gedeeltelijk mogelijk is (art 5.a.).

Daarnaast is er een toename van art 11.g. Deze vrijstelling kan worden ingezet op het moment dat jongeren de verkeerde studiekeuze op het MBO hebben gemaakt. Er wordt dan met de jongeren gezocht naar een oplossing door de algemeen vormende vakken te volgen en daarnaast door stage en/of werk te onderzoeken wat de beroepskeuze voor het daaropvolgende schooljaar wel passend is.

4 **Beleid voortijdig schoolverlaten**

4.1 **Voortijdig schoolverlaten en startkwalificatie**

Te veel jongeren ondervinden problemen in hun leerloopbaan, waardoor ze te vroeg stoppen met hun opleiding en geen startkwalificatie halen. Een startkwalificatie is een HAVO- of VWO-diploma of minimaal een diploma op MBO-niveau 2. Jongeren die niet terug naar school gaan en die nog geen startkwalificatie hebben, worden voortijdig schoolverlater (VSV-er) genoemd.

VSV-ers zijn alle jongeren tussen de 12 en 23 jaar die de school verlaten zonder startkwalificatie. Leerlingen die na het behalen van een VMBO-diploma geen vervolgonderwijs meer volgen, worden ook als VSV-er beschouwd. Ook leerlingen tot 23 jaar die langer dan een maand zonder reden van school wegblijven, worden als VSV-er aangemerkt.

4.2 **Regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC)**

Met ingang van 1 januari 2002 geldt de RMC-wet. Deze wet houdt in dat scholen/onderwijsinstellingen verplicht zijn om VSV-ers te melden aan de betrokken woongemeente. De kerntaak van het RMC is om VSV-ers in beeld te brengen en deze terug te begeleiden naar een opleiding of een leerwerkplek zodat ze alsnog een startkwalificatie behalen.

Daarnaast draagt het RMC zorg voor een regionale samenwerking tussen gemeenten, scholen en instellingen werkzaam op het terrein van arbeidsvoorziening, onderwijs, jeugdhulpverlening en welzijn. De gemeenten werken hiervoor samen in 39 regio's. De gemeente Heusden valt onder regio 36, waarvan de gemeente 's-Hertogenbosch de contactgemeente is.

Er zijn structurele middelen beschikbaar gesteld voor preventie en aanpak van voortijdig schoolverlaten. Het gaat om een vast bedrag per schooljaar voor de regio. Verdeling vindt plaats op basis van inwoneraantallen. Voor de uitvoering van de RMC-functie ontving de gemeente Heusden een bedrag van € 79.986 voor het schooljaar 2014-2015.

De gemeente is zelf verantwoordelijk voor de registratie en het bestrijden van voortijdig schoolverlaten van de Heusdense jongeren. De middelen zijn voor meerdere doeleinden inzetbaar. Te denken valt aan: coördinatie, administratie/registratie/ict, trajectbegeleiding, projecten en preventie.

4.3 **Trajectbegeleiding gemeente Heusden**

Sinds augustus 2008 heeft de gemeente Heusden een trajectbegeleider in dienst voor 12 uur (0,3 fte) in de week. Hij heeft als taak jongeren die niet naar school gaan en/of problemen in het onderwijs ervaren, te begeleiden zodat ze alsnog een startkwalificatie halen.

Verzuim is een voorbode van voortijdig schoolverlaten. Door verzuim goed aan te pakken wordt voortijdig schoolverlaten teruggedrongen. Alle scholen in het VO en MBO zijn verplicht ongeoorloofde afwezigheid van jongeren tussen 18 en 23 jaar zonder startkwalificatie te melden bij de woongemeente. Het doel is om deze jongeren, die niet meer onder de Leerplichtwet vallen, maar wel onder de RMC-wet, toch een startkwalificatie te laten halen.

Wegens gebrek aan capaciteit van de trajectbegeleider kunnen niet alle jongeren persoonlijk worden benaderd. Daarom wordt prioriteit gegeven aan jongeren:

1. die bezig zijn om een startkwalificatie te halen en tegelijkertijd verzuimgedrag vertonen.
2. Nieuwe voortijdig schoolverlaters die in het verslagjaar zijn uitgevallen (18- en 19-jarigen).
3. 'Oude' voortijdig schoolverlaters (eerder niet herplaatste jongeren) die een inkomen boven € 200 hebben, krijgen geen voorrang in het aanbod van trajectbegeleiding.

In het schooljaar 2014-2015 is de prioriteit vooral gelegd bij deze 18+ jongeren die nog wel op school zitten en een VO- of MBO-opleiding volgen, maar verzuimen of dreigen uit te vallen. De trajectbegeleider is met 44 jongeren in gesprek gegaan. De praktijk leert dat deze preventieve aanpak goede resultaten oplevert en veel jongeren met succes hun opleiding vervolgen en afronden.

Daarnaast hebben de scholen via DUO 66 jongeren bij onze gemeente gemeld die een opleiding zonder startkwalificatie hebben verlaten (dit zijn de echte voortijdig schoolverlaters). Deze jongeren zijn getoetst aan de hiervoor genoemde criteria. Uiteindelijk zijn er 18 voortijdig schoolverlaters

persoonlijk benaderd door de trajectbegeleider. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Tabel: Bestemming na beëindiging begeleidingstraject		aantal
1.	Hoeveel jongeren zijn naar een erkende voltijd opleiding gegaan (ook particulier)?	3
2.	Hoeveel jongeren zijn een combinatie traject gaan volgen (leren/werken, BBL)?	2
3.	Hoeveel jongeren zijn aan het werk gegaan zonder zicht op een startkwalificatie?	8
4.	Hoeveel jongeren zijn geplaatst in een instelling voor intramurale (jeugd-) zorg, een opvangvoorziening, intensief hulpverleningstraject of een penitentiaire inrichting?	2
5.	Hoeveel jongeren hebben het begeleidingstraject beëindigd zonder reguliere dagbesteding?	
6.	Hoeveel jongeren zijn uit de RMC-regio verhuisd of anderszins niet meer traceerbaar?	1
7.	Hoeveel jongeren hebben een overige bestemming?	2

4.4 Trajecten VSV-ers in de regio 's-Hertogenbosch en Tilburg

Voorkomen van schooluitval is beter dan genezen. De maatregelen om schooluitval aan te pakken zijn preventief en gericht op aanpakken bij de bron, soepele overgang van VMBO naar MBO, leerlingen bij de les houden en de praktijk als leermeester.

De inzet op het vlak van coördinatie, aanpak en preventieve maatregelen/trajecten VSV-ers ligt bij de gemeente 's-Hertogenbosch. Voor onze gemeente is afstemming met de regio Waalwijk/Tilburg ook belangrijk. In deze regio gaan behoorlijk wat leerlingen uit onze gemeente naar school. De coördinatie in deze regio ligt bij de gemeente Tilburg.

De afgelopen jaren zijn er nogal wat ontwikkelingen op het gebied van jongeren die uitvallen in het regulier onderwijs en tijdelijk een ander soort onderwijs traject nodig hebben. Het doel hierbij is om te voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten omdat ze niet meer passen in het aanbod van de school. In veel gevallen is het resultaat van zo'n tijdelijk alternatief traject dat de leerling weer instroomt in het onderwijs. Er zijn diverse trajecten voor jongeren die dreigen uit te vallen.

4.5 Outreachend RMC

Deze actie heeft als doel om jongeren in de leeftijd van 18-19 jaar, die recent een MBO-opleiding zonder startkwalificatie hebben verlaten en zonder betaald werk zitten (nieuwe VSV-ers), opnieuw te activeren richting opleiding en/of werk.

De VSV-ers worden gericht thuis benaderd door de trajectbegeleider. De reden voor het bezoek is het breder kunnen waarnemen en aanpakken van factoren in de randvoorwaardelijke sfeer.

Die randvoorwaarden vormen in meer of mindere mate een (aanvullende) belemmering voor jongeren om terug te keren in het onderwijs circuit.

Aantallen

Uiteindelijk was er dit schooljaar sprake van een lijst met 9 jongeren in de leeftijd van 18 en 19 jaar. Bij deze jongeren zijn in de periode van 19 t/m 21 november 2014 huisbezoeken afgelegd.

Uitkomsten

Van de jongeren waren er 2 niet zelf aanwezig op het moment van huisbezoek. Er werd niemand aangetroffen en een brief achtergelaten. Hierop is niet meer door de bezochte jongeren gereageerd.

De jongeren zijn vervolgens nog gebeld maar dit heeft niet geleid tot trajectbegeleiding.

In 7 gevallen heeft de trajectbegeleider met de jongere zelf of met ouders/partners gesproken met de volgende resultaten:

- 1 jongere is inmiddels ingeschreven op een opleiding. Deze wordt de komende tijd gevolgd om te zien of betrokkene ondersteuning gedurende dat traject nodig heeft;

- 2 jongeren gaven aan op zoek te zijn naar een traject met een combinatie van werken en leren. Deze worden door de trajectbegeleider gericht verwezen en waar nodig ondersteund, bijvoorbeeld in een traject richting Baanbrekers;
- 3 jongeren hebben een tijdelijke of een vaste baan of zijn bezig zijn met een interne opleiding of thuisstudie. Zij worden over enkele maanden opnieuw benaderd om zo de stand van zaken te volgen.
- 1 jongere is later verhuisd naar een andere bestemming/buitenland.